

مشتاق

مطبعه رحل اداره :

جمال اوغلنده امنيت
صندوقی جوارنده
شنگول يقوشنده
۲۷ نومرو

اضطار :

مسلكمزه موافق آثار
جدیده مع المنونیه
قبول اولنور
درج ایدله من آثار اعاده اولنماز

دیر ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبیات تاریخ ، سیاسیانده وبالخاصه اموال رشونه اسلامیه دیر بحث ابرورده هفته در بر نشر اولنور .

صاحب ومؤسسه :

درسعادته نسخه سی ۵۰ پاره در

قیرله دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی
۲۰ غروش فضله آلنیر

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

تاریخ تأسیسی

۱۰ تموز ۳۲۴

آبونه بدلی

سنه لکی	التی آیلنی	غروش
۶۵	۳۵	۳۰۵
۶۰	۳۰	۲۰۵
۱۷	۹	۱۷

عدد : ۱۴۳

۴ جمادی الآخره پنجشنبه ۱۹ مایس ۳۲۷

آلتیجی جلد

نفسیه شریف

انوارت ان

۴۳ - واقیموا الصلوة و آتوا الزکوة وارکعوا مع الراکعین
[جناب اقدس عزشانه بنی اسرائیلی ایمان یقینی به دعوت ایتدکدن
صکره شمدی ده الله تعالی بی خشنود ایدر وجه ایله عمل صالحه
کندیله رینی دعوت ایدوب شوپله بیوریور :] واقامة صلاة ایدک
[جناب حق قلب ایله توجه ایدرک ، حضورنده خضوع وخشوع
ایلیه رک ، ذکر ودعا وثناده ذات الوهیتته اخلاص ایدرک نماز قیلک .
روح صلاة بودر ، صلاة بونک ایچون مشروع قلنمشدر .] وزکاة
ویرک [صلاة روحی تطهیر و جناب حق تقریب ایلدیکی کبی زکات ده
عنوان ایماندر ، حقل نعمتله رینه اولان تشکره واسطه ظهوردر .
بین الناس عظیم بر و صلندر ، بو مهم وظیفه ده دریغ مروت ایتیک ،
زکاتکزی ویرک [ورکوع ایدنلر ایله رکوع ایدک [کلک ، جماعت
مسلمین ایله برلکده نمازده رکوع ایدک ، بو صورتله ذات اقدس
کبریایه تذلل وخضوع کوسترک] .

قرآنده اقامة صلاة ایله اولان امره ایتاء زکاة ایله اولان امرک
مقارن قلندیغی معلومدر . اقامة صلاة ایدن الله تعالی بی فراموش
ایتمز و فضل و کرمندن غافل بولنماز . بویله اولان کیمسه عیال الله
مواساة و کندی مصلحتک قوام و مداری بولنان مصالح ناسه معاونت
ایچون فی سبیل الله بذل مال ایتکه جدیر و شایاندر ، چونکه انسان
مالی ناسدن انجیق حذاققی وائلر ایله جاری معامله سیله اکتساب

ایلدیکندن انک صاحب ثروت اولمسی انجیق ناس ایله وناسدندر .
شوخالده انلردن بری یافکر و نفسنده بر آفتدن ویا بدننده بر
علتدن طولای کسبدن عاجز قالدیجه ، افرادینک مصالحی بری برینه
مرتبط بولنان هیئت مجموعه بی حفظ وصیانت ایتک و جناب حقل
کندیله رینه احسان ایلدیکی نعمته عرض شکران ایلکم اوزره او
یچاره نیک النی طوتوب اکا معاونت ایتک دیکرلری اوزرینه واجب
اولور . بدیهی درکه فقیرک غنی به احتیاجی اولدیغی کبی غنی ده فقیر
دائما محتاجدر . لکن بعضاً اولیورکه نفوس خسته لنورده شقیق روح
دینلن ماله محبتده مبالغه و غلوایدرک بذل مالد و فقیر وضعیفه معاونت
خصوصنده کی مصلحت و منفعتدن غفلت ایلر . بونکچوندرکه جناب
حق امور خیریه ده بذل وانفاق ، ایلروده بر جوق آیتلرده ذکر
اولنه جنی اوزره علامات ایماندر بر علامت قلدیغی کبی بخل و خستی ده
امارات نفاق و کفردن عد ایلمشدر . بخل حقیقی که نفسی بی محابا
حظوظ و شهواته صالیوررک و کونا کون اهواء نفسانییه میل و توجه
کوستره رک عباد الله غلظت ایتک و ماله حریص اولمقدن عبارتدر ،
ایمان حقیقی ایله اصلا بر قلبده اجتماع ایتمز . الله تعالی نیک امری ایچون
اکا امثال ایدوب ذات الوهیتتی خشنود و راضی ایلیه جک وجه ایله
انی ادا ایتکدن بشقه هیچ بر عوض یوقدر - ع

قاضی بیضاوی حضرقلری دیورکه امر اولنان اقامة صلاة و ایتاء
زکاة ایله مراد ، مسلملرک صلاة وزکاتی در . جنات حق بنی اسرائیله
اصول اسلام ایله امر ایتدکدن صکره فروع اسلام ایله ده امر
ایدیور . بو آیت کریمه ده کفارک فروع اسلام ایله مخاطب بولندقلرینه
دلالت وار . زکاة ، فی الاصل طهارت و نماء و برکت معنا لرینه در .
ایجاب شرع ایله مساکین و عجزه ایچون مالدن اخراج و افراز
قلنان مقدار معینه شرعه زکاة اطلاق اولنمسی هر ایکی اعتبار ایله ده

اوله بیلور، چونکه اخراج اولسان مقدار [بودانان اصمه لده اولدیغی کبی] مخرج منهد جناب حقك برکتی استجلاب ایدر، نفس مزکیده فضیلت کرمی مزداد قیلار، مالی خبشن و نفسی بخلشن پاك و تطهیر ایلر.

وا کعلر ایله رکوع ایدك ديك ایله ده مراد، نمازی جماعت مسالمین ایله قیلک دیمکدر. زیرا جماعت ایله قلنان نمازده نفوس بری برینه مناجاتده مظاهرت ایلدکری جهله صلاة جماعت صلاة مفرددن یکریمی یدی درجه افضلدر. یهود نمازلرنده رکوع ایتمادکلرندن انلرك نمازندن احترازاً صلاته صلاة مسالمینه مختص اولان رکوع ایله تعبیر بیورلمشدر. بمضیلری رکوع ایله مراد، خضوع و شارع تعالی حضرتلرینک کندیلرینه واجب قلدیغی اموره اقیصاددر دیدیلر — انتهى.

کفار ایمانی تقدیم شرطیله شرائع فرعیه ایله مخاطب می درلر، دکلر درلر، بونده اختلاف اولنه رق عراقیون: کفارک ایمانی تقدیم شرطیله شرائع فرعیه ایله مخاطب اولدقلرینه ذاهب اولدیلرکه امام شافعی رحمه الله حضرتلرینک مذهبی بودر. ماوراءالنهر عامه مشایخی ایسه کفارک شرائع فرعیه ایله مخاطب اولدقلرینه قائل اولدیلر. قاضی ابوزید و شمس الائمة و فخر الاسلام بو ایکنجی رأیده بولندقلری کبی عندالمآخرین مخسار اولانده بو رأیدر. حال کفرده ادانک عدم جوازی و بعدالایمان قضا واجب اولمدیغی خصوصاً تنجه اختلاف اولیوب انجق ثمره اختلاف: کفارک دار آخرتده ترک ایمان و اعتقاد ایله معاقبه اولندقلری کبی عقوبت کفر اوزرینه زیاده اوله رق شرائع فرعیه بی ترک ایتدکلرندن طولای دخی آریجه معاقبه اولنوب اولنجه جقلرنده ظاهر اولور.

امام ابو منصور رحمه الله دیدی که «واقیموا الصلاة و آتوا الزکاة» قول کریمی وجوه عیدیه محتمل اولوب کفساره فروع شرائع تکلیفی تجویز ایدنلر آتی معنای ظاهرینده ایله طهارته، کرک نماز و کرک زکاته اخلاص نیته و سائریه دائر اسباب و شروطی معلوم اولان صلاة و زکاتک اقامه و اعطاسی مراددر دیرلر. کفارک فروع شرائع ایله مخاطب اولمدقلرینه ذاهب اولانلر ایسه آتی معنای ظاهریندن صرف ایله، صلاة و زکاتک فرضیتی اعتقاد و بونلر ایله اولان تکلیفی قبول ایدك معناسنه اولدیغنه قائل اولورلر. بو ایکنجی معنی کرچه ظاهر آیتک مدلوله مخالف ایسه ده آیاتی ظاهرلرینه حمل متعذر اولدقلده ظاهریندن عدول جائزدر. بزجه کفسارک فروع شریعت ایله مخاطب اولدقلرینه دلالت ایدر دلیل قائم اولدیغندن بو آتی معنای ظاهرینه حمل متعذر اولمغه بوراده صلاة و زکاة ایله امردن، علی طریق الحجاز انلرك قبولی و اعتقاد فرضیتلری امر ایتک معناسی مراد اولنور. برشیئی قبول انی ایشلمکه عادة سبب اولدیغنه و سببک اسمی سببه و بالعکس سببک اسمی سببه اطلاقه لغتجه جسواز بولندیغنه نظراً بو معنایی اراده صحیحدر. آیت کریمه نك

توجیهینده شویلا ده دینه بیلور که بوراده اقامه صلاة و ایباء زکاة ایله امردن مراد، انلرك صلاة و زکاتلری معتبر اوله جق بر حالده بولنلری امر ایلدکدر، کویا دینلش اولیور که صلاة و زکاتکلر صلاة و زکاة اولور بر حالده بولک. بو ایسه ایمان واجب اولان شیلرك کافه سنه ایمان ایدك ديمک اولمغه صلاة و زکاتکی اقامه و ایباء ایله امردن امر بالایمان مراد ایدلش اولور، چونکه بر شی امر ایدیلنجه انک موقوف عیبه ده امر ایدلش اولور — ش.

۴۴ — أتاأمرون الناس بالبر وتنسون أنفسکم وانتم تتلون الکتاب افلا تعقلون.

[جناب حقك فی اسرائیله نعمتی تذکار ایلدیکی، عهدینه وفا ایتلرینی و انجیق ذات الوهیتندن خوف و خشیت ایلدیلرینی و قرآنه ایمان ایتلرینی کندیلرینه امر ایتدیکی، قرآنی انکاره پیشوا اولمقدن و آیات الله ایله ثمن قلیل اشترا ایلدکلرین و حق باطل ایله قارشیدروبده حقی عمداً کتم ایتکلرین انلری نهی ایلدیکی، صکرده کندیلرینه اقامه صلاة و ایباء، زکاة ایله امر ایتدیکی آیات سابقه ده کذار ایلدش ایدی. بو آیت ایله زیرده کی آیتلرده دخی انلری دین خصوصنده کی سیرت نهموارلرندن طولای تویخنه و بو سیرتدن خروجک طریقه ارشاد ایدرک شویله بیوریور:] سز ناسه بر [وخیر] ایله امر ایدیورسکزدده کندیلر یکزی اونودیورمی سکز، حالبوکه سز کتباب تلاوت ایدیورسکز [تورات او قویورسکز]. بوایتدی کککزک بر سغه نامعقول اولدیغی [عقل ایتیمورمی سکز] [تورات او قویورسکز، اکا اتباع ایدلمسنی ناسه امر ایدیورسکز، مأمورلرک واقف اولمدیغی حقائق و دقائقی سز بیلورسکز، شو حالده توراتک بر وخیر ایشله ینلره و عیدینه و ترک بر وخیر ایدنلره و عیدینه سز متیقن اولنجه نفسلر یکزی فصل اولیورده اونودیورسکز. عملک فائده سنه امر ایتدی کککز کیمسه لرك علملری ناقص اولدیغی حالده انلر عمل ایتسونلرده سز کمال و سعه علمکز ایله عمل ایتیه سکز، بوه مقولمی در؟ سزی بوسفه دن منع ایدر سزده عقل یوقی؟ کتباب توراته کمال علم واکا ایمان یقینی ادعا اولنسون، بو اللهک کتابی در، بواللهک تعالیمات و وصایای در، بواللهک امریدر، انی اخذ و تلقی ایدک، اکا تمسک ایدک، احکامی محافظه ایدک دیه اکا ارشاده قیام ایدلسون، صکرده بومدی مرشد انکله عمل ایتسون، اکا تمسک ایلسون، بویله بر حاله ذرتما عقلی اولان تصدی ایتمز.

بواکا بکزرکه بر آدمک اوکنده ضیادار بر یول وار، اورادن کیده جک اولانلر یوللری شاشرمامق ایچون علامت و نشانلر نصب ایدلش، بو آدم او یولی ترک ایدیورده مظلوم و علامتلی نابدید دیگر بر یولدن کیدیور و یولده کیمه راست کلورسه بنمله برابر کتمه، او بنم براقدیغم طوغری یوله دون دیه نصیحت ایدیور. یاخود اکا بکزه یورکه آچلقدن تاب و توانی کسلش بر آدم مائده شهبیه دعوت ایلدیکی حالده کندیسنی آچلقدن قیورم قیورم قیورانیور؛ یاخود بر

کیمسه تشنگانه صویک موردینی فریاد ایلا خبر ویریورده کنیدی انلرله برلکده کتمیور .

عقل صحیحدن بویله بر حال وقوع بولمیشجه خصائل ایمانی تنکر ایتمش و بوکا دائر کلام الهی تلاوت ایلمش بولنان بر مؤمن اوخصائل ایله امر ایلدیکی حالد کندیسنک انکله عمل ایتامسی ده ممکن دکل اوله ناز . شو حالد بونک معقول اولمسیچون ، کتاب توراتک بر وخیردن طولایی وعیدینه وفسق وفجوره قارشووعیدینه ایمان ایتک آمر مخالف نژدنده مجزوم ومتیقن اولمادنه قائل اولمق لازم کلور . قوم یهودک کسب مال و حفظ جاء دنیویده عقلا و متفکریندن بولملری ده بونی تأیید ایدر . انلرک ضلالتی انجق دین جهتندن اولوب بوده انلرک دینی بشقه بر صورتله اخذ وتالی ایتلرندن نشأت ایلمشدر . خطاب الهی ، حاللری بو.. اولان یهوده عام وشاملدرودیکرلرینه ده عبرتدر ، چونکه بو خطاب انلرک بولتمش اولاقلری او طور امثالی اطوارده امک حال طبعیسنی انبا ایدیور . بونکچوندرکه یوم قیامته قدر عالمه هدایت اولمشدر . یوقسه نظم لیل . بالخاصه بنی اسرائیلک ذم وقدری مقصود اولور بر قصه تاریخدن عبارت دکلدر . شو حالد امت کرک افرادی و کرک هیئت مجموعه سی حقنده نفسیله محاسبه کورسون ؛ تاکه کنیدی حالی ، حقارنده نص وارد اولانلرک حالی کبی اولوبده عندالله حکمی انلرک حکمی کبی اولسون ، زیرا مکافاة ومجازاة قلوب وجوارحک اعمالی ایچوندر ، اشخاص واقوامک محابة ویا معاداتی ایچون دکلدر .

سائر ملل کبی یهود دخی کتابلرینه ایمانلری اولدغنی ، انکله عمل ایتدکلرینی ، احکامی محافظه وموجباتی ادا ایلدکلرینی ادعا ایدرلر . لکن الله تعالی ، بعض ایمان معتدبه اولمدیغنی جهتهله وجودی عدمی کبی اولدیغنی بزه بیلدیردی ؛ اونوع ایمان ایسه قلب اوزرنده نفوذی واصلاح عملده تأثیری اولمیان ایماندر ، نته کیم جناب حق «ومن الناس من يقول آمنا بالله وباليوم الآخر وما هم بمؤمنين» بیورمشدر . رسول اکرم صلی الله علیه وسلم افندمزک عهد بعثتنده یهود جوهر دینندن تباعدده بو حده واصل اولمشلر ایدی . انلر کتاب توراتی معانی الفاظی فهمه مدار اولور بر صورتده تلاوت ایدیورلر ایدی ، انی حق تلاوتیله تلاوت ایتدیورلر ایدی ؛ زیرا انی حق تلاوتیله تلاوت ایدنلر ، جناب حقت دیدیکی کبی وذات الوهیتک خشنود وراضی اولدیغنی وجه ایله اکا ایمان ایدنلر ؛ ونبی محترم صلی الله علیه وسلم افندمزک بشارتی متضمن الفاظی تلاوت ایلانلر وبر تقوایه دائر احکام و آدابیه عملی امر ایدنلر . لکن توراتی اوقویوب امر ونهی ایدن احبار هوای نفسانیلرینه مخالف دوشن حق بیان ایتدیور وحظ وشهوئلرینه معارض بولنان احکام ایله عمل ایلدیور ایدیلر . قرنداشاری ایچندن اقامه حق ایدمک بر پیغمبر کوندره جکنی جناب حق کتاب توراتده کنیدیلرینه بیلدیرمش واوزرلرینه زکاتی فرض قلمش ایکن انلر نی محترم صلی الله علیه وسلم افندمزه متدائر بشارتی تحریف وتأویل ایدیور وقوردقلری حیللر ایلا زکاتی منع ایلدیورلر ایدی . پیغمبرلرینک

کتوردکلری آیات ومعجزاتی و کنیدیلرینه الله تعالی نک احسان ایلدیکی شیلری تذکر وتفکر ایدوبده سرور و نشاط ایله دینی اقامه یلمک و کتاب توراتله عمل ایتک حکمتنه مبنی انلر ایچون مراسم واحتفالات دینی تعیین قلمش اولدیغنی حلد طول زمان ایله قبلری رب القلوبک امرندن خروج ایلدی . اللرنده اولان شو تورات الی الابد عابهلرینه حجتدر . انک بر وخیرایله اولان امره متعلق احکام و آداب کنیدیلرندن صوره حق اولسک البته اعتراف ایدوب انکار ایتزلر ؛ لکن ایمانندن نشأت ایدوبده ایمانه قوای حجت وبرها اولور عمل نژدده ؟ — ع] .

مأل آیت کریمدن مستفاد اولدیغنی وجه ایله واعظ فاسق وعظمن منع ایدلیور . واعظ مستقیم اولوبده سائرلرینی تقویم ایدم بیلیمک ایچون اول امرده رذائلدن تزکیه نفس ایتمه که تحریض اولتیور . شو حالد آیتده کی ذم واعظ فاسقک نهی اولدغنی شیئی ارتکاب ایتسنه ، یعنی سائرلرینه واعظ وناصح اولدیغنی حالد نفسی فراموش ایامسنه راجعدر ، یوقسه منکر نی ایتدیکیچون توبیخ اولتیور . چونکه مکلفین ایکی شایله . مأموردرلرکه بری ترک مصیت ودیکری بشقهلر نی فعل مصیتدن نهی ایلیمکدر . بو ایکی تکلیفدن برینی اجلال ایتمه که اوتکنی . اخلاص ایتک ایجاب ایتز — ق ، ش .

وعظ ونصیحتدن مقصد انسان بشقهلرینی اکتساب خیر ونفعه ارشاد ومفاسده القا ایدمک احوالندن انلری تحذیردر . عاقل اولان بو ایلمکی ابتدا کنیدینه ایدر . خلقه نصیح وپند ایتدیکی حالد کشی کنیدی نفسنده منعظ اولماق کار عاقل دکلدر .

رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم افندمز بیورمشلردرکه لایله اسراده بر طاقم آدملر کوردم ، دوداقلری آشدن مقصلا ایله کیلیور . دیدم که یا جبرائیل بونلر کیملدر . دیدی که بونلر سنک امشکدن اول خطباده که ناسه اعمال بروخیر ایله امر ایدرلر و کتاب الهی اوقودقلری حالد کنیدی نفسلرینی اونودرلر . دینلشمشدر که یالکمز سوز ایله وعظ ایدن کیمسبک سوزی ضائع اولور . وفعل وعملی ایله واعظ وناصح اولانک وعظ ونصیحتی هدف مقصوده اصابت ایدر — خ

بر شاعر بومعانی شویله تنظیم ایتمش :

ابدأ بنفسك فاهها عن غيرها
فاذا انتهت عنه فانت حكيم
فهناك يسمع ما تقول ويقتدي
بماقول منك وينفع التلامي

ایشته حافظ شیرازینک دخی کنیدینه مخصوص بر جلوه بیان ایله ، عالم خفایاده کار دیگر ایله مشغول اولدقلرینی حکایه ایلدیکی واعظان ایله مرادی تزکیه نفس ایتامش بوکی ناصحلردر :

واعظان کین جلوه در محراب ومنبر میکشند
چون بخلوت میروند آن کار دیگر میکشند

کرسی خطابت نمائنده قائم بولان مبروتان امت دخی بوندن
کنیدلرینه بیوک بر حصه عبرت افراز ایتلی درلر .

۴۵ - واستعینوا بالصبر والصلوة وانها لکبیره الا

علی الخاشعین .

[جناب منزل الفرقان بنی اسرائیلک سوء حالرینی وعقلاری
کنیدلرینه نفع ویرمیدیکنی وکتاب انلره مذکر اولمیدیغنی بیان
ایتدکن صکره شمیدی ده کتاب و عقل ایله انتفاع و علم نافع ایله
عمل ایتک ایچون انلری طریقت فاضلهیه ارشاد ایدیور ، چونکه
نفسی فراموش ایلمکدن نشأت ایدن سوء عمل ، دفع و مقاومتی قابل
اولیان بر حال طبیعی دکدر ، سبب عارضدن نشأت ایتش امر
اختیاری اولدیغندن بو نظم جلیله ارشاد اولنان شیر ایله ازاله سی
ممکندر ، بناء علیه شویله بیوریلیور :] وصبر و صلاة ایله استعانه
ایدک [ای بنی اسرائیل حاجاتکیزده صبردن و روحه صبر ایله
سائر محاسنی افاضه ایدن صلاتدن استمداد ایلایک .
اعمال بر و خیزده صبر و تحمل ایدک ، متانت کوسترک . نفسه
مشکل کلن اعمال بر و خیر خصوصندن صبر ایدنلر ایله نفسک
میل ایلدیکی شهوات محرمة دن صبر ایدنلره الله تعالی نک حسن
مکافاة وعد ایلدیکنی و بصائب جذاب حقل مخلوقاتنده جاری اعمال
و تصرفاتندن بولندیغنی جهته ذات الوهیتنه خضوع ایتک وامرینه
رام و تسایم اولمق واجب اولدیغنی تفکر ایدک . صبر موقعنده اولنجه
انسانی هر شیده خبیث و خسراندن وقایه ایدر . بونی سورة عصر
افاده ایلدیکی کبی تجربه ده تأیید ایدیور . مشهوردرکه صبر ایدن ظفر
بولور . صبر قوای نفسدن بر قوتدرکه نفسک هر عملنده نظام پیرادر .
صلاتک ایسه روحده بشقه بر تأثیری وارددر ، روحی عالم قدسه جذب
ایدر ، قلوبی جمع و افراد امتک ارسنی تألیفده پک بلیغ تأثیری
وارددر ، طبقات مختلفه نک درونلرینه معنای مساواتی اشعار ایدر .
لیکن نفس امارهیه مشکل اولور ، بونکچون [او [یعنی صلاة]
خاشعاردن ماعداسنه اغیر کلور [بیورلمشدر . اما اهل خشوع تجلیگاه
انوار الهی ، جلوه گاه اسرار ربانی ارلان صلاتده پروردکارلرینک
مناجاتنه مستغرق بولندقلرندن صلاة انلره اغیر کلر . صلاة انلره ملاحظه
اللهی افاضه ایلدیکی جهته انلر صلاتدن صبری و بتون خصال حسنه یی
استفاضه ایدرلر] .

جناب حق بزه دینی ، بزی انکله سعادت دارینه وایکی حیاتک
منافعه ارشاد ایچون احسان بیورمش اولدیغندن دینده هر عبادت
ایچون ایکی وجه بولدیغنی شبهه سزدر . بونک بری روحانیدرکه عقده
ایمانی توثیقه و تهذیب اخلاقه نظر ایدر . او بری اجتماعی دنیویدرکه
مؤمنین عابدین ارسنده اخوت تأکد ایلک ، جهت جامععلری متین
اولمق ، وحدتلی تحق ایتک ایچون انلر ارسندکی ارتباطک تقویه سنه
نظر ایدر . بوعصرلرده علماء اجتماع ، عادات امتک توحیدی لزیمی
آکلادیلر ؛ چونکه اتفاق موجب اسباب نه قدر تکثر و تعدد ایدر سه

او نسبتده رابطه تقویت بولهرق نهایت مجموع افراد شخص واحد
کبی اولور . بونکچون انلری کوریورز که کونا کون عاداتده اتفاق
ایدک برزی وقایفت اکتسا ، بر وقته اکل ، بروقته تنزایدیورلر ،
نته کیم و تیره واحد اوزره تحصیل و تسلیم ایدیورلر ، نسق واحد
اوزره تربیه اولنیورلر . بو جهته انلر کویا برخانه خلقی کبی بری
برلرینه مهر و شفقت و بری برلرینه یاردم ایدر اولدیلر ؛ بلکه ده انلر
. مؤمنلرک وصفی حقده وارد اولان حدیث شریفده بیان بیورلیدیغنی
وجه ایله هیئت مجموعه لری ایچنده جسد واحد کبی اولدیلر .

صوم و صلاة ، بونلر ایکی عبادت اولوب بزدن اول کلنلرمزه
مراقبه الهی و ذات الوهیتنه توجه ایدوب رضاسنی طلب ایتکی انلره
تعلیم ایلدیکندن درون و وجدانلری پاک اولدی ، عزیم و همتلری عالی
اولدی ، خلق و خصصتلری مهذب اولدی . و بو ایکی عبادت انلره
اوقات معینه ده اجتماعی و اوقات متفقه ده اکلی تعلیم ایدوب انلری
نظامه و طریق وحدته ارشاد ایلمسایله باطناً و ظاهراً حاللری دوزله لهرک
« ان هذه امتکم امة واحدة وانا بکم فاعبدون » قول شریفنک سرینه
تام ماصدق اولدیلر و یاخود حدیث نبویه ورود ایلدیکی اوزره بنیان
مرصوص کبی اولهرق بری برینی تقویه ایلدیلر .

عالم هستیدن نابید اولان ائم سالفه نک تاریخلرینه 'حاله' ننگه عبرت
اولنجه شو کوریلیور که دین انلرده ضعیفه شبور و بوضورتلر انلرک اولان
حقیقت مغویه لری زئل اولیور . بوزائل اولدقندن صکره ده شکل ظاهرلری
تدریج ایله زئل اولهرق عاقبت عدم آباءه کیدیورلر . زنده اولان جسدک
بقایمی انده اولان روحک بقایمیله در . روح اندن چیقنجه درحال
کندینه فساد طاری اولور . و صکره طاغیلوب کیدر . روح دینک
محو و نابود اولمسی ایسه اطباء روحانیه نک فقدانندن صکره اکا
عارض اولان امراض ایله در . و یاخود خواص امتک اطباء روحانیه یی
مهمل و معطل بر اقلری و انلرکده روحلره مرض طاری اولدیغنی
زمان روحلرینه مداواتی ترک ایلملریله در . بونلرک نفسلرینه مداواتدن
اعراض ایتلری ، عاقبتی اکلامیه رق دوچار اولدقلری امراض ایله
ملذ اولدقلری ایچوندر . دینک وظیفه سی ایسه انسانک فطرتی
سليم و معتدل قالمق ایچون انی قوای فکریه و نفسیه سی استعمالده
موقف اعتداله ارشاددن بشقه بر شی دکدر .

و اسفا که عصرک علماسی حکماسی ادباسی کنیدلرینک دیار
وعاداتنه مناسب بر طرز و شکله اتفاق و تهذیب اخلاقی غایه امل
ایدینه رک بو صورته ده کویا ارملرنده احکام و آداب اسلامیه یی همان
همان احیایه بذل قدرت ایلنکلری حلاله دینک مقاصد عالیه و احکام
جلیله سندن بتون بتون بی بهره بولنان بعض سفهاء قوم بونلرک نه
دینک اولدیغنی تقدیر ایده میور .

۴۶ - الذين یظنون انهم ملاقوا ربهم و انهم الیه راجعون

[شمیدی جناب منزل الفرقان جل ثناءه خاشعینی مقامه مناسب
واستعانه نک وجهی ظاهر اولور بر وصف ایله توصیف ایدیور
و شویله بیوریور :] انلرک [او خاشعلرک] برلرینه ملاقی

اوله جقلرینی واکا رجوع ایده جکلرینی ظن [واعتقاد] ایدرلر .
معتقدی حدودی نزدند طور دیران شی لقاء الله اعتقاددر .
ولوکه او اعتقاد یقینی اولسون ، چونکه شو شیک مضر اولدیغنه
بر کیمسه غلبه ظن حاصل اولسه اول شیدن اجتناب ایدر و او
شیک نفی بولندیغنه کندیسنجه غلبه ظن حاصل اولورسه انی طلب
ایدر ، بونکچوندرکه بوراده ظن ایله اکتفا بیورلدی . صاحب تفسیر
[جلال] : آخرتده نجات ویره جک اولان اعتقاد آنجق اعتقاد یقینی در
دیه ظنی یقین ایله تفسیر ایتیمسهده تقریب و تویخده ظن ایله اکتفانک
دها بلیغ اولدیغی در خاطر ایتامش ؛ گویا که ناسه بر وخیر ایله
امر ایدوبده نفسلرینی فراموش ایتمش اولان او آدملر کتساب
او قودقلمی حالد الله و کتابنه ایمانری ، صابنی احتیاطه دعوت
ایدن ظن درجه سنه بیله واصل اولیور دیه توبیح اولیورلر — ع .
برکت زاده

اسماعیل حق

چکن تفسیر شریفده تصحیح

صحیفه	ستون	سطر	غلط	«واب»
۱	۲	۱۹	نعمتی	نعمتی
۱	۲	۲۰	عهده کزی	عهد کزی

وحدت وجود

— ۲ —

فقط یالکیز بو تصدیق کافی دکلدر؛ بو ادراکات بیننده کی مناسبات
قویه نیک تعینی ده لازمدر . مسئله نیک بو جهتی « پانته ایزم » ایچون
غایت مشکل ، غایت مدعشدر چونکه بو ادراکاتی وحدته ارجاع کی
اقتدار بشردن خارج بر امر عظیم قارشیسنده قالیور . بو او یله بر
مزلقه درکه « پانته ایست » لرك کافه سی اوراده بوصله بی شاشیریور .
اورایه کلهجه غایت دوغرو بریولدن کیدن « پانته ایست » لر بومشکله
تصادف ایدنجه ارتق او یولده دوام ایده میهرک مختلف استقامتله
توجه ایتکه باشلا یورلر .

هیچ بر حد ایله محدود اولیوب کافه حقایقک حزمه التماعاتی
جامع ، بتون موجوداتی ، بتون حقایق خلاصه ماضی بی ، حالی ،
استقبالی دفعة محیط اولان برادرک مطلق و مکمل — که ذات الوهیت
دیمکدر — حسیله مشحون بر فیلسوفی اله الهلم . بو فیلسوف جناب
حقه مخصوص اولان احاطه وادراکی صور و اشکال تصور اتدن خالی
برقوت موهومه اولمق اوزره قبول ایده میوب صور و اشکال تصور اتک
کافه سنی جامع ، حیات و فعالیتله مشحون برادرک مکمل اوزره قبول
ایده بیلیر .

شو حالده بزم ادراکات جزویه من او فیلسوفک نظر ندنه نه اولمق
لازم کلیر ؟ عجیباً بو ادراکاته ، ادراک مطلق الهیدن خارج نظریله می

باقه حق ؟ انلرده تجلی ایدن حالاتی ، او ادراک کلیده متجلی حالاتک
غیری اولمق اوزره می تلقی ایده جک؟ بویله اولورسه بو جهتی « پانته ایزم » ک
اس الاساسی اولان قانون وحدتی قبوله مانع قویدر . بونی قبول
ایده بیلمک ایچون یا قواعد منطقیه بی ایاق الله آلمی ، یا خود
بزده کی ادراکات محدوده و متناهی نیک ادراک مطلق و نامتناهیدن
جزؤ اولدیغی تسلیم ایتلی . مسئله بصورتیه اقترا ایدنجه بزم ادراکات
جزویه من قیام ذاتیلری ماهیات میزولری غائب ایده رک ادراک کلی به
خاص تصوراته ، بونک نتیجه سی اوله رق صور محضیه منقلب
اولور .

حالبوکه بر طاق کیمسه لر وارددر که حقیقت ذاتیلرینی هیچ بر شیئه
فدا ، موجودیت حاضر دلرینی هیچ بر موجودیت غایبه ده رهین فنا
ایده منزلر . شعور نفسلرینه تمامیه صاحب ، تلقینات و جدانیه لرینه
صوک درجه به قدر مربوط اولان بوکی آدملر بو تلقیناتی وحدت
وجوددن عبارت اولان بوقاعده اساسی ایله تألیفه قیام ایدرلر . بو
مقصده وصول ایچون اللرنده یالکیز بر چاره وارددر که اوده ادراک
غیر متناهی نیک بذاته قیامی ، تعینی رد ایله ، انی ادراکات متناهی نیک
شیرازه توحیدی مثابه سنده اولان بر « فکر محض » بر « ادراک
مهم » منزله سنه تنزیلدن عبارتدر . شو حالده ادراک واحد اولمق
اوزره قبول ایدیان حقیقتک یرینه بر ماهیت عمومیه تحتسده مجتمع
ادراکات جزویه قائم اولور ادراکات جزویه نیک ادراک کلیده فناسی
قبول ایدلیدی تقدیرده یالکیز جناب حقک موجودیتی تحقق ایده رک
مخلوقات انک صور و اشکال متناهی سی اولمش ارلور .

حقایق اشیانک تدقیقاتندن استنباط اولنان نتایجک قواعد منطقیه به
توفیقاً تدوینی پانته ایستله قارشو بو قانونی سرد ایدیور . پانته
ایستلر ، قارشیلرنده هیچ بر عقل سلیمک رد وانکار ایده میه جکی
ایکی حقیقتک تجلیسنی کورنجه بونلرک حقیقت واحدیه ارجاعی
طریقنی التزام ایدیورلر .

اگر « پانته ایزم » حی وقادر براله حقیقی قبول ایتک ایسترسه
موجوداتی انده فانی کوره رک (تصوف مسلکله) کیر . یوق
آمین ذاتیسیله متعین بر عالم حقیقی اثبات ایتک ایسترسه اوزمان یالکیز
موجوداتک تحققه قائل اوله رق الوهیتک بر معنای مجرددن ، قوری
براسمدن عبارت اولدیغی قبولده مضطر قالیر که بونک نتیجه سی ده
الحاده واریر .

« پانته ایزم » ک طبایع اشیا ایله اولان مناسبات ضروریه سندن
استنباط ایدیلن بوقانونک اهمیتندن بحث ایتک زائددر . شمیدی بو
قانونی بر کرده معلومات تاریخیه ایله قارشیلادیرالم . اگر دوغرو
ایسه « پانته ایزم » ک کافه اشکالنه ، صفحات تکاملنه قابل تطبیق
اولمی لازم کلیر . « پانته ایزم » وادیسنه آیلان ایلک خط سوملرک
اثاری ، خیالی مظلومه سی هنوز حقیقه تنویر ایدیلده مش اولان
شرقه بولنه بیله جکندن بوراده براز هند و یونان فلسفه لرینک تکاملات
ابتدائیله لرندن بحث لازمدر .

ہندستانہ « وودانتا » « سانجیا » « وسہ سیکا » « نیایا » ناملریلہ درت مسلک مشہور فلسفی وارد . « وودانتا » و « سانجیا » مسلکری عمومی و مسلک مافوق الطبیعہ نک کافہ سندن باحدر . « نیایا » مسلک نہ کلنجہ بومسلک بر مسلک مناظرہ در « وسہ سیکا » مسلکی دہ کائناتک اجزای لاتجزادن تشکلی قبول ایلہ مباحث مخصوصہ سنہ مادیاتدن کیر .

ایک ایکی مذہبک افق تتبعاتی غایت واسعدر . بونلر تدقیقات نظریہ لرینہ اصول و مبادی اشیا دن باشلایوب اشیا نک صفحات مختلفہ تکاملنی موقع بحثہ چکرلر . فقط بومسلکک کافہ سندن « پانتہ ایزم » اثناری کوریلیر . چونکہ شرقیہ دین ایلہ فلسفہ یکدیگرندن ایرلامشدر ہندستانک اکثر بست مسلک فلسفیہ سنک بیلہ ہمہ حال « وودا » مذہبیلہ کیلی برمناسبتی وارد . « وودا » مذہبک اساسی دہ « پانتہ ایزم » در بوندن طولای درکہ ہندستانہ بری اصول دینہ موافق ، دیگری دینک تأثیرندن ازادہ ایکی درلو « پانتہ ایزم » وارد . عجبا بومسلکک ہانکی نقطہ لردہ برلشورلر ، ہانکی جہتلردہ ایریلورلر ؟ بونلر وحدت مطلقہ دہ یعنی جناب حق ایلہ طبیعتک جوہر واحد اولدیغندہ برلشورک ، یالکیز بوبحتی موقع مناقشہ یہ وضع ایتدکلری صرہ دہ استنباط اولنان نتائج اساسیہ نک وضوح تام ایلہ تبیین وتدوینندہ برلرندن ایریلورلر .

« وودا » مذہبی طبیعتی جناب حقہ فدا ، بوصورتلہ تصوفک اک بالادرجہ سنہ ارتقا ایدیور ، « سانجیا » مذہبک « قاپیلا » شعبہ سی دہ شرق فلسفہ سنک جولانکاهی اولان تصوف وادیسندن اوزاقلاشرق الحاددہ قرار قیلیور . « قاپیلا » اشیا ایچون یکرمی بش قدراصل قبول ایدیور ، دہادوغروسو درجات متوالیہ اوزرہ ظہور ایدن موجوداتی براصلہ ارجاع ایلہ « اصل » اطلاقیہ انجق انک لایق اولدیغہ . اصول سائرہ نک بو اصل واحدندن صدور ایتدیکنہ قائل اولیور . بو « اصل الاصول » ، ہندلسانندہ « پراقریتی » یاخود « مولی پراقریتی » « پرادحانا » دینیان طبیعت ، مصدر اشیا اولان مادہ در . « قاپیلا » مادہ نک « اصل الاصول » اولدیغہ قائل اولہرق مذہب طبیعیوندہ قرار قیلیور . انجق « قاپیلانک » مصدر اشیا اولق اوزرہ قبول ایتدیکی مادہ شخصیتدن ، عقلدن ، شعور دن عاریدر . اندن ظہور ایدن دیگر اصلردہ براصل مستقل اولیوب مبدأ اول اولان اصل معہودک ظہورات و تجلیات مختلفہ سیدر .

بواصلک ایکلک تجلیسندن « بودی » یعنی عقل ظہور ایدیور . (نہ قدر ترس بردوشونجہ !) فقط بوندہ شعور نفسی یوقدر . شعور نفسی تجلی ثانیہ یعنی « آفاقارا » دہ ظہور ایدیور « قاپیلا » یالکیز بوتجلیاتہ قائل اولہرق « ایسوارا » پی قبول ایتدیکندن مذہبی شائبہ دار الحاد اولیور « وودا » نک زہد و تقوایہ ، تصوفہ مستند اولان مسلک وحدتنہ قارشی « قاپیلانک » نک انکار و الحادہ مستند « پانتہ ایزم » ی ظہور ایدیور .

« وودانتا » کتابلرندہ مندرج اولان اتیدہ کی سوزلر « پانتہ ایزم »

دن بشقہ برشی دکلدر . اوسوزلر شودر : علت اولی تکثر ایتک ایستہ یہ نک تکثر ایتدی . کائنات براہمان عبارتدر . زیرالندن ظہور ، انککہ تکامل ، اکارجوع ایدر . انک ایچون براہمایہ برستش ایتک لازمدر . اوروجک فصل آغنی قوروب تکرارظویلا ، ییلدیزلر فصل یردن طلوع ، یردن غروب ایلر ، برحیات اولان برادیمک باشندن وجودندن قیللر فصل چیقار ، فصل بویورایسہ کائنات دہ لایتغیر اولان « براہما » دن اولیلہ جہ ظہور ، تکرار اکارجوع ایدر .

براہماک وحدت ذاتیہ سی ہیچ برشیلہ خللپذیر اولماز : علل ومعلولات اندن عبارتدر .

دکز کندیسنی وجودہ کتورن صودن بشقہ برشی دکلدر . مع ذلک دالغہ ، داملہ ، کوپوک وسائرہ کی دکز دہ حاصل اولان شیلر صورت اعتباریلہ بشقہ بشقہ شیلر ایسہ دہ حقیقت اعتباریلہ بربرینک عیندر . چونکہ رائرمؤثرندن بشقہ برشی دکلدر . براہماندر نظیری یوقدر . وجودہ تمثیلہ ذاتندن انفکاک ایتز . اوروحدر ، روح دہ اودر . صوبوزہ ، سودیوغور تہ منقلب اولدینی کی « براہما » دہ ہیچ برواسطہ نک حلولنہ مفتقر اولمقسزین شکلدن شکلہ کیر . کونش بردر فقط صوبہ عکس ایدنجہ تعدد ایدر غیر مخلوق اولان روح الہی دہ صور مختلفہ تحتندہ نمایان اولور . [*]

یونان فلسفہ سندن « پانتہ ایزم » اساسی برشکل عمومی تحتندہ موجود ایدیسندہ نہ « ایونیایا » نہ دہ « نلہ » مدرسہ لرنندہ تمامیلہ تعین ایدہ مہمش ایدی چونکہ بو تعینک وقوعی ایچون مافوق الطبیعیات مبحثک ایکی رکن رکنی اولان نامتناہی و متناہی فکرلرینک واضح بر صورتندہ موقع مناقشہ یہ وضع ایدلمش اولسی لازم کلیر ایدی . حال بوکہ « ایونیایا » مدرسہ سندن یالکیز ساحۂ طبیعتلہ اندہ ظہور ایدن حادثات نظر اعتبارہ النہرق نامتناہی و وجود مطلق بختلری موقع مناقشہ یہ وضع ایدلمہمش ایدی . « نلہ » مدرسہ سی بالعکس وادی تجریدہ ایلری کیدہ رک یالکیز وجود مطلق ساحہ سندن اجالہ افکار ایتدی و بر دہا ساحۂ تنہا یہ عودت ایلمدی .

مع ذلک بو ایکی مدرسہ دہ « پانتہ ایزم » ک اساسیلہ صورت تکاملنک تابع اولدینی قانون مہ جود ایدی . « ہراقلیت » مسلککندہ بسبتون نامتناہی فکری یوق دکل ایدی . فقط اصل او مسلکدہ حکمفرما اولان فکر ، اشیا نک نامتناہی بر حرکتہ و انک نتیجہ سی اولہرق دائمی بر تحولہ تابع اولدینی فکری ایدی . « ہراقلیت » بو فکری « انسان عینی ایرماقدہ ایکی دفعہ ییقانہماز » سوزیلہ

[*] متصوفین کرامک اکثر انارندہ بوکا یقین سوزلر کوریلیر .

مثلا : البحر بحر علی الامکان فی القدم

ان الحوادث امواج وانہار

اشیا اکر صداست واکر صدہزار بیش

جلہ یکی بود بحقیقت چونبکری .

اعداد کون وصورت کثرت نمایش است

فالکل واحد تجلی بکل شان

بیتلریلہ بونلرہ بکزر دہا نیجہ نیجہ آثار ہپ بو قیللندہ . بوبادہ کی فکر قاصرانہ منہی صرہ سی کلنجہ بیان ایدہ رز .

غایت دقیق بر صورتده بیان ایش یعنی ایرماغك بتون اجزاسیله آنا فانا تبدیل ایتدیکنی سوبله مك ایسته مشدر .

فقط « هراقلیت » بزی ساحه حیاتدن وادی مماته دوغرو سوروکلین امواج متحوله حوادثك تحتنده بر قوتك وجودینه قائل اولمش ایدی . انك فیکرنجه بو قوت بر عنصر ناری ایدی . فقط بو ایش بزم بیلدیكمز ایش کی اولیوب اجزای کائناته ساری بر عنصر ذی حیات و بتون تحولات کونییه مك منبجی ایدی . « هراقلیت » بو عنصره عقول جزویهك مقبیس منبجی اولان عقل کل نامی وریور ایدی . شوندن اکلایشیلورکه « هراقلیت » نامتاهی فکرینه بسبتون بیگانه دکل ایش . فقط انك مسلكکنده متاهی فکری دائما نامتاهی بی احیایه ساعی اولدیغندن مسلكنه ، طبیعیون مسلكنه قریب بر « پانتیه ایزم » دینه بیلیر .

« نه » مدرسه سنك نامتاهی و متاهی حقنده کی فکری ، « هراقلیت » مدرسه سنك خلافت اولدیغندن انك مسلكکنده تجریده مستند بر « پانتیه ایزم » نظریله باقیله بیلیر .

بو مدرسه نك معلم اولی اولان « قسه نوفان » « وحدت مطلقه » فکرینه ارتقا ایتمدن اول طبیعیات ایله مشغول اولمش ایدی . فقط ینه او مدرسه دن یتمش اولان « پارمهنید » تجارب مادییه قطعا اهمیت ویرمیرك تحلیل عقلیده پک ایلری به کیتدی ؛ « وحدت محضه » فکری قبول ایتدی . فقط دیاده هیچ کیمسه عالم حس و شهودك ربقة تحکمندن ازاده قالمدیغندن بو فیلسوف ده وادی تجریده مدت مدیده جولان ایتدکن صکره تکرار ساحه تجاربه عودته مجبور اولدی .

« پارمهنید » عقلی حواسه تقدیم وبونکله حواسك وجودینی تسلیم ایدیور ایدی . فقط عالم شهودانك نظرنده خیال محضدن بشقه بر شی دکل ایدی . انجق نفس الامر انك دیدیکی کی بیله اولسه بو عالم خیالکده بر سبب تکوینی اولمق اقتضا ایدر . « پارمهنید » ک وجود مطلق ساحه سنده دولاشمقندن تاب وتوانی کسیدلیکندن یوقا ریده سوبلندیکی وجهله تکرار ساحه شهوده رجعت ایدرک انده کی ظواهر کثرتی وحدته ارجاعه چالشدی .

خلاصه « هراقلیت » نامتاهی فکرندن بسبتون فراغت ایدمیدیکی کی « پارمهنید » ده متاهی فکرنده تمامیه ازاده قالمدی . بونلرک ایکسی ده اصول مخصوصه لری وجهله وحدت وجود وادیسنه دوغرو سوق مطیه خیال ایتدیلر . بری حقایق حسییه بدرقه سلوک اتخاذ ایدرک عالم وجوده کون مطابق نظریله باقدی دیکریده سکره تجریدك تاثیرینه مغلوب اوله رق ساحه طبیعتده غمدن بشقه برشی کورمدی . بتون اشیای بذاته قائم اولان بر وجود حقیقی ده جمع ایتدی . بو فکرلر « پانتیه ایزم » ک صفحات تکاملنده تابع اولدینی قانونک ایکی متخالف نتیجه سی دیمکر .

رواقیوندن « زنون » ایله خریزپ « ک مسلكکری « هراقلیت » مسلكنك بر شکل متکاملندن بشقه برشی دکلر . بونلر ده آتشی

اصل الاصول کائنات ارمق اوزره قبول ، حوادث کون و فسادی عنصر نازک حرکات متناوبه سنه عطف ایدرلردی . حس و خیاله فرق المساده مربوط اولدقلرندن افکارك طرق مشاعر دن وصولنه ، کافه موجوداتك جسمانی اولدیغنه قائل ایدیلر . انجق رواقیون عالم شهودك ساحه بی قرارنده دورمدیلر . اندکی تحولاتك اسباب موجبیه سی تحری ایچیه دن تدقیقات نظریه لری زها ایلری به کتوره رک علت و قوت فیکریه لرینه دسترس ، اجسامك فوقنده ارواحك وجودینه ده قائل اولدیلر . عطالتله متصف اولان حوادث منفعله نك حصولی ایچیه دن بر قوه فاعله و مؤثره قبول ایتدیلر . بونلرک روح حقنده کی نظریه لری غریب ایدی . چونکه هر جسمك بروحی اولدینی کی هر روحك ده بر جسمی اولدینی ادعا ایله کریوه تناقضه صامشلا ایدی . اعتقادلرنجه عالم طبیعت ، حیات و قوتله مشحون جسم بر وجود دهادوغروسی بر « حیوان » اولوب بتون مخلوقات او حیوانك بر عضو ذی حیاتی ایدی .

رواقیون ، کافه ارواح و قوانك بر روح کلیدن ، کائناته منتشر بر عنصر ناریدن ظهور ایتدیکنی ، بر روح کلینک ، علمده مشهود اولان کافه حرکاتك مرکزی ، کافه عقولک منشائی اولدینی ادعا ایدرلر ایدی .

بوندن اکلایشیلورکه بونلرک افق تبعاتی « هراقلیت » ک افق تبعاتندن دها واسعدر . بومدرسه ده « پانتیه ایزم » صفحات تکاملانك تابع اولدینی ایکی صورتدن بری اولان مسلك طبیعیون شکنده و صورت قطعه ده تعین ایدیور .

اسکندریه مدرسه سنه مخصوص اولان « پانتیه ایزم » بونک خلافت اوله رق تمامیه تصوفی ایدی . « نه » مدرسه سی کی بو مدرسه نك نقطه عزیمتی ده « وحدت مطلقه » ایدی . فقط بسبتون اودآره داخلنده قالمدی .

بو وحدتک ذاتنده بر اصل کثرت یعنی کافه درجات وجودده کامن اولوب نامتناهینک مبتهایده ، جناب حقک انسانده ، طبیعتده ظهورینه اساس اولان بر قانون ضروری قبول ایتدی .

اشیانک منشائی ، تعیناتی بیلن یالکز اواصل اولوب مرتبه جمعه عالمدن ، مشاهده حقیقت آنده کندیسندن ذاهل اوله رق یالکز تجری شانندن اولیان بر اصلک مشاهده سیله مشغول اولور . اواصل ده هر شیک فوقنده اولان هرشی کندیسندن عبارت بولنان وحدتدر .

وحدت میل کثرتله هر شیتی وجوده کتیر ، کندیسی هرشی اولور . فقط هر درلو شواشدن هر درلو حرکتدن عاری اولدینی حالده هویت ازلیه سی محافظه ایدر . ارواح زکیه طرفندن جذبه واستغراق حالنده مشاهده ایدیلن بومنبع سرانکیزدن ایکنجی بر اصل ترشح ایدیورکه اوده عقلدر . عقلدن کافه حرکاتک مبدائی اولان روح ظهور ایدر . اشیای سائر رکن وجود اولان بواچ اصلک صور تعیناتیدر . بو وجهله وحدتدن عقلی ، عقلدن روحی ظهور